

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudcem Mgr. Janem Šmakalem ve věci

žalobkyně: **B. K.**, narozená X,
bytem X,
proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**,
sídlem Křížová 1292/25, Praha,

o žalobě proti rozhodnutí žalované č. j. Xa ze dne 17. 2. 2025,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Řízení před správním orgánem

1. Žalobkyně od roku 2018 opakovaně žádala o přiznání invalidního důchodu. Její žádosti ale byly zamítány s tím, že podle § 38 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění nezískala potřebnou dobu pojištění, tedy nesplnila jednu z podmínek pro

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

přiznání invalidního důchodu. Žalobkyně dne 4. 9. 2024 znovu požádala o přiznání invalidního důchodu. Rozhodnutím č. j. Xb ze dne 25. 10. 2024 žalovaná její žádost opět zamítla, neboť žalobkyně v rozhodném období nezískala potřebnou dobu pojištění. Druhou podmínku žalobkyně splnila, její pracovní schopnosti podle posudku lékaře Institutu posuzování zdravotního stavu poklesly v období od 30. 11. 2017 do 11. 11. 2019 o 35 %; v období od 12. 11. 2019 do 8. 10. 2024 o 70 % a v období od 9. 10. 2024 o 55 %.

2. Žalobkyně proti tomuto závěru brojila námitkami. Namítla, že její zdravotní stav se nijak nezměnil, naopak se zhoršil. Nesouhlasila se snížením stupně invalidního důchodu. Měla za to, že je i nadále invalidní ve třetím stupni. Žalovaná námitky zamítla. V řízení o nich nechala vypracovat posudek lékařem Institutu posuzování zdravotního stavu, který se shodoval s posudkovým závěrem vypracovaným lékařem Institutu posuzování zdravotního stavu v prvním stupni.
3. Posudkový lékař dospěl k závěru, že pracovní schopnosti žalobkyně poklesly v období od 30. 11. 2017 do 11. 11. 2019 o 35 %, přičemž hlavní příčina nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně spadala pod kapitolu IV (Poruchy endokrinní, výživy a přeměny látek), položku 2b (Diabetes mellitus; lehké funkční postižení, uspokojivá kompenzace nebo občasné metabolické kolísání, případně incipientní diabetické komplikace) přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (vyhláška o posuzování invalidity). Pro míru poklesu pracovní schopnosti u tohoto postižení vyhláška o posuzování invalidity stanovuje rozmezí 15–25 %. Posudkový lékař zvolil horní hranici rozmezí a zároveň ji zvýšil o 10 %. Celková míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně tedy činila 35 %, což odpovídalo invaliditě prvního stupně [§ 39 odst. 2 písm. a) zákona o důchodovém pojištění].
4. V období od 12. 11. 2019 do 8. 10. 2024 poklesly pracovní schopnosti žalobkyně o 70 % přičemž hlavní příčina nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně spadala pod kapitolu II (Onkologie), oddíl A (Zhoubné novotvary), položku 1e [Novotvary; zvláště těžké postižení, maligní nádory lokalizované (stadia I, II, III) během onkologické léčby a zpravidla do 6 měsíců po jejím ukončení, pokud trvá kompletní remise, nebo maligní nádory generalizované (stadium IV), nádory primárně diseminované, zpravidla do jednoho roku po ukončení onkologické léčby, pokud trvá kompletní remise nebo stavy s perzistencí či progresí nádoru nebo stavy do 6 měsíců po ukončení radioterapie na kranium nebo nefrostomie, kombinace kolostomie či ileostomie nebo urostomie nebo úplná ztráta dolní končetiny nebo horní končetiny nebo se zcela krátkým pahýlem, elefantíáza končetiny, mutilující růst nádoru nebo stavy během transplantační léčby (transplantace krvetvorných buněk) a zpravidla do 6 měsíců po jejím ukončení nebo chronická nemoc štěpu proti hostiteli (GvHD), projevující se jako multiorgánové autoimunitní postižení nebo těžká cytopenie, těžké poruchy imunity s projevy oportunních infekcí nebo septickými stavy, těžké krvácivé projevy nebo stavy s poruchami příjmu potravy, inkontinencí, těžké omezení pohyblivosti (funkčně srovnatelné s těžkými parézami končetin) nebo stavy se selháváním některého orgánu či systému, výkon většiny denních aktivit těžce omezen] přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Pro míru poklesu pracovní schopnosti u tohoto postižení vyhláška o posuzování invalidity stanovuje rozmezí 70–80 %. Posudkový lékař zvolil dolní hranici rozmezí. Celková míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně tedy činila 70 %, což odpovídalo invaliditě třetího stupně [§ 39 odst. 2 písm. c) zákona o důchodovém pojištění].

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

5. Posudkový lékař shledal, že v období od 9. 10. 2024 poklesly pracovní schopnosti žalobkyně o 55 %, přičemž hlavní příčina nepříznivého zdravotního stavu žalobkyně spadá pod kapitolu IV (Poruchy endokrinní, výživy a přeměny látek), položku 2c [Diabetes mellitus; středně těžké funkční postižení, s několika diabetickými komplikacemi lehčího až středního stupně (cévní, oční, neurologické), zachována schopnost zvládat běžné zatížení, některé denní aktivity vykonávány s obtížemi, podle rozsahu postižení] přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Pro míru poklesu pracovní schopnosti u tohoto postižení vyhláška o posuzování invalidity stanovuje rozmezí 30–45 %. Posudkový lékař zvolil horní hranici rozmezí a zároveň ji zvýšil o 10 % podle § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity. Celková míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně tedy činí 55 %, což odpovídá invaliditě druhého stupně [§ 39 odst. 2 písm. b) zákona o důchodovém pojištění].
6. Žalobkyně nicméně nezískala potřebnou dobu pojištění, žalovaná tudíž námitky zamítla a své předchozí rozhodnutí potvrdila.

II. Řízení před soudem

7. Proti rozhodnutí žalované o námitkách žalobkyně brojila žalobou. Uvedla, že její zdravotní stav se významně zhoršil. Podstoupila náročnou operaci zhoubného nádoru tlustého střeva, což doposud nebylo zohledněno při posuzování jejího zdravotního stavu ve vztahu k invaliditě. Dále rozvedla svá onemocnění a zdravotní potíže.
8. Žalovaná s žalobou nesouhlasila, ve vyjádření shrnula závěry vlastního námitkového a posudkového řízení. Zdůraznila, že žalobkyni nárok na invalidní důchod nemohl vzniknout, neboť nesplnila jednu z nutných podmínek pro jeho přiznání – nezískala potřebnou dobu pojištění.

III. Posouzení věci

9. Napadený výrok rozhodnutí žalované krajský soud přezkoumal podle § 75 odst. 2 soudního řádu správního (dále též „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Žalobkyně nezískala potřebnou dobu pojištění, tam nicméně její žalobní námitky nesměřovaly. Žalobkyně trvala na tom, že měla být i nadále uznána invalidní ve třetím stupni. V tom soud žalobkyni nedal za pravdu.

Obecná východiska

10. Předmětem řízení bylo posouzení nároku žalobkyně na invalidní důchod, tedy na dávku podmíněnou dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem. Podle § 38 zákona o důchodovém pojištění platí, že pojištěnec má nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku (písm. a), nebo invalidním následkem pracovního úrazu (písm. b).
11. Podle § 39 odst. 1 a 2 zákona o důchodovém pojištění platí, že pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 % (odst. 1). O invaliditu prvního stupně se jedná, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 % [odst. 2 písm. a)]. O invaliditu druhého stupně se jedná, jestliže jeho pracovní schopnost poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 % [odst. 2 písm. b)]. O invaliditu třetího stupně se jedná, jestliže jeho

pracovní schopnost poklesla nejméně o 70 % [odst. 2 písm. c)].

12. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (§ 4 odst. 2 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov. rozsudek NSS č. j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS).
13. Soud hodnotí posudek jako každý jiný důkaz v rámci volného hodnocení důkazů (§ 77 odst. 2 s. ř. s.). Nejsou-li namítány jiné vady řízení, soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity ověřuje pouze to, zda je posudek posudkové komise úplný a přesvědčivý (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 13/2003-54 ze dne 25. 9. 2003, č. 511/2005 Sb. NSS), případně – namítá-li to žalobkyně – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (např. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 11/2013-20 ze dne 15. 5. 2013). Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 61/2010-63 ze dne 11. 11. 2010, č. 2240/2011 Sb. NSS).
14. Z těchto důvodů si soud vyžádal, aby posudková komise, konkrétně odbor posudkové služby v Plzni, vypracovala posudek o zdravotním stavu žalobkyně. Soud takto učinil přesto, že rozhodujícím důvodem zamítnutí žádosti žalobkyně, byla skutečnost, že **žalobkyně nezískala potřebnou dobu pojištění** a tuto skutečnost ani nerozporovala. Žalobkyně totiž rozporovala správnost zjištění data a stupně invalidity – pokud by došlo potenciálně došlo ke změně v datu vzniku invalidity, *prima facie* nebylo možné vyloučit, že bude třeba jinak hodnotit i dobu pojištění.

Závěry posudkové komise

15. Posudková komise dospěla k závěru, že pracovní schopnosti žalobkyně k datu vydání napadeného rozhodnutí poklesly o 55 %. Posudková komise u žalobkyně shledala dominantním postižením, jak ho vymezuje kapitola IV, položka 2c přílohy k vyhlášce o posuzování invalidity. Tedy ve shodě s posudkovým lékařem dospěla k závěru, že se jedná o diabetes mellitus – středně těžké funkční postižení. Posudková komise rovněž hodnotila na horní hranici daného rozmezí (45 %) s ohledem na všechny postižení. Tuto hodnotu zvýšila o 10 % podle § 3 odst. 2 vyhlášky o posuzování invalidity (pozn. soudu v posudku na str. 8 nesprávný odkaz na § 4 odst. 1 téže vyhlášky). Celkově tedy pokles pracovní schopnosti žalobkyně činí 55 %, což odpovídá invaliditě druhého stupně podle § 39 odst. 2 písm. b) zákona o důchodovém pojištění. Platnost byla stanovena trvale vzhledem k charakteru postižení žalobkyně a jejímu věku.
16. Žalobkyně v žalobě namítla, že podstoupila náročnou operaci zhoubného nádoru tlustého střeva, což dosud nebylo zohledněno.
17. K tomu posudková komise uvedla, že toto nové onkologické onemocnění nemohla zohlednit, neboť zdravotní stav žalobkyně byl posouzen k datu vydání napadeného rozhodnutí. K pozdějším lékařským zprávám tedy nemohla přihlídnout. S tím soud v obecné rovině nesouhlasí, neboť je možné vycházet i z podkladů (důkazů), které vznikly až po vydání žalobou napadeného správního rozhodnutí, *pokud popisují stav, jež ke dni rozhodování správního orgánu objektivně existoval* (srov. rozsudek

NSS č. j. 4 As 141/2013-28 ze dne 27. 11. 2013). To platí i pro případy invalidních důchodů, posudková komise tedy může vycházet z lékařských práv, které vznikly po vydání naříkaného rozhodnutí; musí však zvážit, která zjištění odborných lékařů se vztahují k době vydání rozhodnutí žalované a která zjištění se vztahují k vývoji zdravotního stavu po vydání rozhodnutí žalované (srov. např. rozsudek NSS č. j. 1 Ads 156/2021-43 ze dne 25. 8. 2022).

18. Postup posudkové komise však nemá vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Neboť je žalobkyně nepředložila žalované, ač mohla, a předložila je až v řízení před soudem:
19. O novém onkologickém onemocnění (nádoru tlustého střeva) hovoří až lékařská zpráva MUDr. E. K. ze dne 20. 1. 2025. Z této zprávy vyplývá, že žalobkyně je objednána na operační řešení obturujícího tumoru orálního sigmatu dle kolonoskopie. Je tedy zřejmé, že lékařská zpráva byla vydána před vydáním napadeného rozhodnutí, neboť napadené rozhodnutí bylo vydáno dne 17. 2. 2025. Rovněž zprávou MUDr. K. ze dne 20. 1. 2025 byla žalobkyně poučena o předoperačních vyšetřeních. Tyto zprávy však žalobkyně předložila až v řízení před soudem, žalovaná je k dispozici neměla. Jestliže žalovaná tyto právy neměla k dispozici, protože je žalobkyně nepředložila, nemohla žalovaná pochybit při zjišťování či hodnocení zdravotního stavu žalobkyně.
20. Podle § 39 odst. 4 zákona o důchodovém pojištění se při určování poklesu pracovní schopnosti musí totiž posuzující orgán vycházet ze zdravotního stavu pojištěnce *doloženého výsledky funkčních vyšetření*. Posudkoví lékaři žalované (resp. IPZS) tedy zprávy nemohli zohlednit, neboť je neměli k dispozici. Navíc platí to, co správně uvedla posudková komise: **žalobkyně může podat novou žádost o přiznání invalidního důchodu, k ní musí doložit všechny aktuální lékařské zprávy. V rámci nového řízení pak mohou být zohledněny i výše uvedené zprávy o novém onemocnění rakovinou.**
21. Posudek splňuje formální náležitosti vyžadované § 7 vyhlášky o posuzování invalidity, včetně závěru o tom, že žalobkyně pro svůj dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav není schopna výkonu fyzické těžké práce, práce spojené s manipulací s těžkými břemeny, práce ve vynucené poloze a v nepříznivých klimatických podmínkách. Nevhodná je práce na noční směny. Žalobkyně je schopna práce respektující výše uvedená omezení.
22. Obsahově se posudek úplně vypořádal s námitkami žalobkyně. Soud tedy posudek vyhodnotil jako úplný a přesvědčivý. Vůči složení posudkové komise a obsahu posudku účastníci nic nenamítli.
23. Protože posudek splňuje požadavky setrvalé kladené na tento typ důkazu, řádně prokazuje skutkový stav k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované. Jasně z něj plyne, že míra poklesu pracovní schopnosti žalobkyně ke dni vydání napadeného rozhodnutí činí 55 %, což podle § 39 odst. 2 písm. b) zákona o důchodovém pojištění odpovídá invaliditě druhého stupně.
24. Rozhodnutí žalované bylo postaveno mj. i na tom, že **žalobkyně nesplnila potřebné doby pojištění. Z toho důvodu žalobkyni invalidní důchod nebyl přiznán.** Proti tomuto závěru žalobkyně nenamítala ničeho. Soud se tedy podmínkou splnění potřebné doby pojištění blíže nezabýval. Vzhledem k tomu, že nedošlo ani ke změně posudkového závěru o datu vzniku invalidity, nemohlo dojít ani ke změně vymezení potřebné doby pojištění.

IV. Závěr

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

25. Z výše uvedených důvodů soud žalobu zamítl podle § 78 odst. 7 s. ř. s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch a úspěšné žalované náhrada nákladů nenáleží. Žádný z účastníků tak nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1, 2 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu do dvou týdnů od jeho doručení. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 15. ledna 2026

Mgr. Jan Šmakal v.r.
soudce